

nota

TER ONDERTEKENING

Aan: MOCW

Erfgoed en Kunsten

Van

Persoonsgegevens

Datum

30 september 2024

Referentie

48325752

Bijlagen

Intern OCW afgestemd

FEZ

Extern afgestemd

Ministerie van Financiën

Antwoord op schriftelijke vragen van lid Mohandis
(GroenLinks-PvdA) over kaalslag

Aanleiding

Op 11 september 2024 heeft lid Mohandis (Groenlinks-PvdA) Kamervragen gesteld over het NOS-bericht dat de cultuursector een kaalslag vreest¹. In bijgevoegde brief vindt u een voorstel voor de beantwoording van deze vragen.

Geadviseerd besluit

- Akkoord met de beantwoording.
- Ondertekening van de brief.

Kernpunten

Kernpunten bericht NOS

- Het NOS bericht is geschreven naar aanleiding van een onderzoek dat is uitgevoerd in opdracht van verschillende private financiers, gemeenten en de kunst- en cultuursector, waaronder het Cultuurfonds en Kunsten '92
- Het rapport bevat een analyse naar de effecten van het voorgenomen cultuurbeleid. De partijen concluderen dat de maatregelen leiden tot een 'kaalslag' van 350 miljoen euro en een negatief domino-effect hebben in de kunst- en cultuursector.
- Het gaat daarbij om de verhoging van het verlaagde btw-tarief, de versoering giftenaftrek, de verhoging van de kansspelbelasting, de algemene taakstelling op subsidies, de eventuele ombuiging van SPUK's en het verwachte 'ravijnjaar' bij gemeenten.
- Het consortium vraagt met klem om uitstel van de btw-verhoging, zodat er eerst onderzoek gedaan kan worden naar de daadwerkelijke opbrengsten en gevolgen voor de sector. Ook de gevolgen van de korting op het gemeentefonds dient nader onderzocht te worden.
- Volgens de sector is het een ongecoördineerde stapel van maatregelen waar niemand zicht op heeft of vanuit het Rijk verantwoordelijkheid voor neemt. Zij roepen de minister van OCW op om de regie te pakken.

Kernpunten beantwoording Kamervragen

- In uw beantwoording geeft u aan dat u zich bewust bent van het feit dat deze maatregelen invloed zullen hebben op de culturele sector.

¹ <https://nos.nl/artikel/2536689-kunstsector-vreest-kaalslag-alle-cultuurinkomsten-geraakt-door-kabinetsplannen>

Datum
30 september 2024

- U geeft aan dat de voorgenomen versobering van de giftenaftrek deels is teruggedraaid en dat het Kabinet ook maatregelen neemt die de koopkracht versterken. Ook dat heeft een positieve invloed op de sector.
- U geeft aan dat u niet voornemens bent vooraf onderzoek te doen naar de impact van de verhoging, maar wel de impact zal monitoren.
- U geeft aan dat het eerdere bedrag dat gekoppeld was aan de afschaffing van het verlaagde btw-tarief is aangepast.
- U geeft aan bereid te zijn in gesprek te gaan met vertegenwoordigers van de kunst- en cultuursector en ook dat dit reeds met enkele partijen heeft plaatsgevonden.
- U beantwoordt de vragen in lijn met de beantwoording van vragen over dit onderwerp aan andere leden van het parlement.

Toelichting

Toelichting rapport

Het rapport dat is gepubliceerd bevat de volgende conclusies:

- De btw-maatregel zal leiden tot tenminste € 90 -110 miljoen aan gemiste inkomsten door daling van kaartverkoop. Dit bedrag zal oplopen door nog te verwachten prijsstijgingen door hogere lasten.
- Het pakket aan maatregelen raakt de gehele sector in heel Nederland: gesubsidieerd, niet- gesubsidieerd, groot en klein, Randstad en niet-Randstad
- Het totale pakket aan maatregelen versterkt elkaar negatief, alle inkomstenbronnen van de gehele cultuursector worden geraakt: minder publieksinkomsten, minder subsidie, minder private inkomsten.
- De btw-verhoging en korting op het gemeentefonds hebben de grootste impact. De verarming van de culturele infrastructuur (al op basis van 5-10% minder publieke middelen) zal tastbaar vorm krijgen buiten de Randstad en grote kerngemeenten.
- Bezuinigingen op producerende en presenterende instellingen in de Randstad en grote kerngemeenten raken direct regionale musea en podia in andere delen van het land.
- De maatregelen zullen negatieve gevolgen hebben voor lokale horeca en de lokale dienstverlenende economie, en leiden tot afname van publieksontwikkeling.

Hieronder staat een toelichting van de maatregelen met de potentieel grootste impact:

Toelichting btw-verhoging.

- De btw-verhoging gaat in per 1 januari 2026.
- Het afschaffen van het verlaagde btw-tarief is de uitkomst van de onderhandelingen over het Hoofdlijnenakkoord en het kabinet voert dit uit.
- Deze maatregelen staan primair in het teken van het realiseren van een financiële opbrengst. Om het begrotingstekort niet verder te laten oplopen en maatregelen van dekking te voorzien is onder andere besloten tot het verhogen van het btw-tarief op bepaalde culturele goederen en diensten.
- In het Hoofdlijnenakkoord is een budgettair belang van 954 miljoen euro opgenomen. Dit bedrag is onlangs door het CBS bijgesteld naar 1,2 miljard

euro. Het gaat daarbij voornamelijk om een verhoging bij de podiumkunsten en bij de kunst, verzamelvoorwerpen en antiek.

Datum
30 september 2024

- De btw-verhoging kan ook de impact van andere beleidsvoornemens beperken. Het kabinet neemt bijvoorbeeld verschillende maatregelen om het lezen te bevorderen (onderwijs, bibliotheken, inzet op leesbevordering); de btw-verhoging draagt niet bij aan consistent overheidsbeleid.

Toelichting ravijnjaar

Vanaf 2026 wordt de Rijksbijdrage aan gemeenten verminderd, waardoor gemeenten gezamenlijk minder ontvangen. Dit betekent dat gemeenten keuzes moeten maken in wat ze financieren. Gemeenten zijn een van de grootste financiers van kunst- en cultuur. Het is daarom aannemelijk dat dit invloed zal hebben op de culturele infrastructuur bij gemeenten. Er is, buiten het aangehaalde rapport, geen onderzoek verricht naar de impact van deze maatregel op de culturele sector.

Niet voor publicatie

■ *Eenheid Kabinet*

[Redacted text block containing multiple paragraphs of information, all obscured by grey bars.]